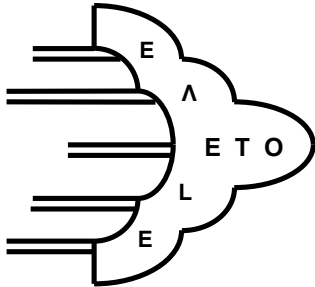

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6949573108

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.162 Μάιος – Ιούνιος 2020

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Γλωσσικά διλήμματα: **-ώνυμο** ή **-ωνύμιο**;

Στη Νεοελληνική υπάρχουν πολλά λόγια σύνθετα με το επίθημα **-ώνυμ-**, το οποίο αποτελεί και τη βάση για άλλα, σύνθετα επιθήματα όπως **-ωνύμιο**, **-ωνυμία**, **-ωνυμικός/-ή/-ό**, **-ωνυμικός**, **-ωνύμω**, **-ωνυμώ**.

Ως προς το μέρος του λόγου που παράγεται μέσω αυτών των συνθετικών, είναι σαφές ότι το συνθετικό **-ωνύμ-ιο** (ουδ.) παράγει μόνο ουσιαστικά (π.χ. **τοπωνύμιο**, **υδρωνύμιο**), το συνθετικό **-ωνυμ-ία** (θηλ.) παράγει επίσης μόνο ουσιαστικά (π.χ. **αντωνυμία**, **μετωνυμία**) που βασίζονται σε ουσιαστικά με β' σύνθετικό είτε το επίθημα **-ώνυμο** (π.χ. **συνωνυμία**) είτε το επίθημα **-ωνυμία** (π.χ. **τοπωνυμία**), το συνθετικό **-ωνυμ-ικ-ός** παράγει επίθετα (π.χ. **αντωνυμικός**, **μετωνυμικός**) και ουδέτερα ουσιαστικά (π.χ. **ανδρωνυμικό**, **πατρωνυμικό**), το συνθετικό **-ώνυμ-ος/-η/-ο** παράγει επίθετα (π.χ. **ομώνυμος/-η/-ο**, **συνώνυμος/-η/-ο**) και ουδέτερα ουσιαστικά (π.χ. **ομώνυμο**, **συνώνυμο**), τα συνθετικά **-ωνύμ-ως** και **-ωνυμικός** παράγουν μόνο επιρρήματα (π.χ. **συνωνύμως**, **μετωνυμικός**) που βασίζονται στα αντίστοιχα επίθετα σε **-ώνυμος/-η/-ο** και **-ωνυμικός/-η/-ό**, το δε συνθετικό **-ωνυμ-ώ** παράγει μόνο ρήματα (π.χ. **συνωνυμώ**) που βασίζονται σε ουσιαστικοποιημένα επίθετα που περιέχουν το συνθετικό **-ώνυμος/-η/-ο** (π.χ. **ομώνυμο**, **συνώνυμο**).

Ετυμολογικά, το επίθημα **-ώνυμ-** προέρχεται με συνθετική έκταση (**ο- > -ω-**) από την αρχαιοελληνική λέξη **όνυμα** (= όνομα), τύπο ο οποίος μαρτυρείται ως ανεξάρτητο λέξημα στην αιολική διάλεκτο, ενώ στην αττική διάλεκτο επιβίωσε μόνο στη σύνθεση.

Αφορμή για αυτή τη μικρή μελέτη είναι η αμφιταλάντευση της γλωσσικής χρήσης μεταξύ του ουδέτερου γένους του επιθήματος **-ώνυμος-η-ο** και του -ούτως ή άλλως ουδέτερου- επιθήματος **-ωνύμιο**, όταν χρησιμοποιούνται σε ουσιαστικά. Για παράδειγμα, όπως μπορεί κανείς να διαπιστώσει με μια απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο, άλλοι λένε **ακρωνύμιο** και άλλοι **ακρωνύμιο**, άλλοι λένε **κυριώνυμο** και άλλοι **κυριωνύμιο**, άλλοι λένε **εθνώνυμο** και άλλοι **εθνωνύμιο**, και ούτω καθεξής. Αντίθετα, δεν παρατηρείται αμφιταλάντευση της γλωσσικής χρήσης στα ουσιαστικά που περιέχουν τα συνθετικά **-ωνυμία**, **-ωνυμικό** (ουδ.), ούτε, εξάλλου, στα επίθετα, στα επιρρήματα και στα ρήματα που περιέχουν, αντίστοιχα, τα συνθετικά **-ώνυμος/-η/-ο**, **-ωνύμω**, **-ωνυμώ**.

Το ζήτημα παρουσιάζει ακόμα περισσότερο ενδιαφέρον για την Ορολογία, μιας και τα περισσότερα ουσιαστικά που παράγονται μέσω σύνθεσης με τα επιθήματα **-ώνυμο**, **-ωνύμιο**, **-ωνυμία**, **-ωνυμικό** είναι όροι διαφόρων θεματικών πεδίων (οπότε αυτά τα επιθήματα αποτελούν οροστοιχεία των συγκεκριμένων σύνθετων μονολεκτικών όρων), τα δε περισσότερα επίθετα που παράγονται μέσω σύνθεσης με τα παραπάνω επιθήματα μπορούν τα ίδια να αποτελούν οροστοιχεία σύνθετων πολυλεκτικών όρων (π.χ. **συνώνυμη λέξη**, **αντωνυμικό επίρρημα**) (οπότε τα επιθήματα **-ώνυμος/-η/-ο**, **-ωνυμικός/-η/-ο** αποτελούν συνθετικά των συγκεκριμένων οροστοιχείων).

Ζητήματα όπως η επιλογή του προτιμώμενου και του/των αποδεκτού/-ών συνώνυμου/-ων όρου/-ων (π.χ. **ακρωνύμιο** και **κυριώνυμο** ή **ακρωνύμιο** και **κυριωνύμιο**), αλλά και η νεολογία

(π.χ. δημιουργία νεόρου με το συνθετικό **-ώνυμο** ή με το συνθετικό **-ωνύμιο**;) καθιστούν χρήσιμη, νομίζουμε, μια αποσαφήνιση του ζητήματος.

Πριν προχωρήσουμε, ωστόσο, αξίζει να επισημανθεί ότι, στη συντριπτική τους πλειονότητα, οι λέξεις που περιέχουν το συνθετικό **-ώνυμ-** είναι αντιδάνειοι διεθνισμοί, κυρίως από τη Γαλλική (π.χ. **συνώνυμο** < γαλλ. **synonyme**) (οι παλαιότερες λέξεις) και από την Αγγλική (π.χ. **ακρωνύμιο/ακρωνύμιο** < αγγλ. **acronym**) (οι νεότερες λέξεις). Έχει ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε ότι μόνο η Νεοελληνική διακρίνει μεταξύ των μορφημάτων **-ώνυμο** και **-ωνύμιο**, ενώ οι άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες χρησιμοποιούν αδιακρίτως το επίθημα **-onym** (Αγγλική, Γερμανική), **-onyme** (Γαλλική), **-onimo** (Ιταλική), **-ónimo** (Ισπανική, Πορτογαλική), **-onium** (Ρωσική) κ.λπ. Αυτό το γεγονός μπορεί να υπονοεί ότι η σύγχυση που παρατηρείται στη νεοελληνική χρήση μπορεί, τουλάχιστον ως ένα βαθμό, να συνδέεται και με εσφαλμένες μεταφράσεις από άλλες γλώσσες.

Υπάρχει, όμως, κάποιος κανόνας που να υπαγορεύει ότι στην τάδε περίπτωση χρησιμοποιείται το συνθετικό **-ώνυμο** και πότε το συνθετικό **-ωνύμιο**; Αν και η διπλοτυπία θεωρείται αποδεκτή σε τέτοιες περιπτώσεις, αν την έχει καθιερώσει η γλωσσική χρήση, μια προσεκτική καταγραφή και ανάλυση τέτοιων σύνθετων λέξεων σε έγκριτα λεξικά όπως π.χ. το Αντίστροφο Λεξικό της Άννας Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/reverse/index.html), μπορεί να φωτίσει περισσότερο το ζήτημα. Υπάρχουν, ασφαλώς, και άλλες τέτοιες σύνθετες λέξεις που είτε δεν περιέχονται καθόλου στο συγκεκριμένο λεξικό (π.χ. η λέξη **δημώνυμο** ή **δημωνύμιο**), είτε περιέχεται μόνο ο ένας τύπος τους (π.χ. ο τύπος **εθνωνύμιο**, αλλά όχι και ο τύπος **εθνωνύμιο**), αλλά γι' αυτά ισχύουν *mutatis mutandis* όσα παρατηρούμε παρακάτω.

Τα ουσιαστικά με β' συνθετικό το επίθημα **-ωνύμιο** που αντλήθηκαν από το συγκεκριμένο λεξικό είναι τα εξής δώδεκα:

αγιώνυμιο	(< Άγιος , ως ουσιαστικό + -ωνύμιο),
αγρωνύμιο	(< αγρός + -ωνύμιο),
ακρωνύμιο	(< άκρο , ως ουσιαστικό + -ωνύμιο),
ανδρωνύμιο	(< άνηρ + -ωνύμιο),
ανθρωπωνύμιο	(< άνθρωπος + -ωνύμιο),
εθνωνύμιο	(< έθνος + -ωνύμιο),
θεωνύμιο	(< θεός + -ωνύμιο),
τοπωνύμιο	(< τόπος + -ωνύμιο),
επωνύμιο	(< επί + -ωνύμιο),
κυριωνύμιο	(< κύριος + -ωνύμιο),
παρωνύμιο	(< παρά + -ωνύμιο),
προσωνύμιο	(< προς + -ωνύμιο).

Σε σχέση με αυτά παρατηρούμε ότι, με εξαίρεση τα τρία ουσιαστικά **επωνύμιο**, **παρωνύμιο** και **προσωνύμιο**, που έχουν

OROGRAMMA No 162, May – June 2020,

ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Syngrou Ave. 63, GR-11745 ATHENS GREECE

πρόθεση ως α' συνθετικό, και το μοναδικό ουσιαστικό **κυριωνύμιο**, που έχει επίθετο ως α' συνθετικό, τα υπόλοιπα οχτώ έχουν ουσιαστικό (ή ουσιαστικοποιημένο επίθετο) ως α' συνθετικό.

Τα ουσιαστικά με β' συνθετικό το επίθετο **-ώνυμο** που αντλήθηκαν από το συγκεκριμένο λεξικό είναι τα εξής εικοσιένα:

ακρώνυμο	(< άκρος /-α/-ον + -ώνυμο),
αντώνυμο	(< αντί + -ώνυμο),
διώνυμο	(< * DFI -, τ.έ. « δύο » + -ώνυμο),
επώνυμο	(< επί + -ώνυμο),
ετερώνυμο	(< έτερος /-α/-ον + -ώνυμο),
ευώνυμο	(< εὔς /εὐ, σε σύνθεση ευ + -ώνυμο),
ιδιώνυμο	(< ἴδιος /-α/-ον + -ώνυμο),
κυριώνυμο	(< κύριος /-α/-ον + -ώνυμο),
μητρώνυμο	(< μήτηρ + -ώνυμο),
μονώνυμο	(< μόνος /-η/-ον + -ώνυμο),
ομώνυμο	(< * ομός , τ.έ. « ὅμοιος » + -ώνυμο),
ονοματεπώνυμο	(< ὄνομα + επώνυμο),
παρεπώνυμο	(< παρά + επώνυμο),
παρώνυμο	(< παρά + -ώνυμο),
πατρώνυμο	(< πατήρ + -ώνυμο),
πολύωνυμο	(< πολύς /-λλή/-λύ + -ώνυμο),
συνώνυμο	(< συν + -ώνυμο),
τριώνυμο	(< τρεις /-ία + -ώνυμο),
υπερώνυμο	(< υπέρ + -ώνυμο),
υπώνυμο	(< υπό + -ώνυμο),
ψευδώνυμο	(< ψευδής /-ής/-ές + -ώνυμο).

Αφού εξαιρέσουμε τα δύο παρασύνθετα **ονοματεπώνυμο** (< **ὄνομα** + **επώνυμο**) και **παρεπώνυμο** (< **παρά** + **επώνυμο**), σε σχέση με αυτά παρατηρούμε ότι, με εξαίρεση τα δύο ουσιαστικά **μητρώνυμο**, **πατρώνυμο**, που έχουν ουσιαστικό ως α' συνθετικό, τα υπόλοιπα δεκαεφτά έχουν είτε επίθετο (έντεκα από αυτά) είτε πρόθεση (έξι από αυτά) ως α' συνθετικό.

Δεν μπορεί να μην παρατηρήσει κανείς ότι υπάρχει ήδη μια καθιερωμένη παράδοση ή, έστω, τάση στη γλωσσική χρήση: το συνθετικό **-ώνυμο** ως β' συνθετικό να συντίθεται κυρίως με επίθετο ή πρόθεση ως α' συνθετικό, με παράλληλη μάλιστα, ως επί το πλείστον, τη διατήρηση και του αρχικού επιθέτου από το οποίο προήλθε το ουσιαστικό (π.χ. υπάρχει και το επίθετο **συνώνυμος/-η/-ο** πέρα από το ουσιαστικό **το συνώνυμο**), ενώ το συνθετικό **-ώνυμο** ως β' συνθετικό να συντίθεται κυρίως με ουσιαστικό (ή ουσιαστικοποιημένο επίθετο) ως α' συνθετικό, και παράγει αποκλειστικά και μόνο ουσιαστικά. Μάλιστα, όπως ορθά αναφέρεται και στο **Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας Γεωργίου Μπαμπινιώτη**,

το **-ώνυμο** είναι «**λεξικό επίθημα για τον σχηματισμό λέξεων που δηλώνουν είδος ονόματος: προσωνύμιο, τοπωνύμιο, ανθρωπωνύμιο**».

Άρα, με βάση όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, προτιμώμενος θα πρέπει να θεωρείται ο όρος **ακρωνύμιο** και αποδεκτός ο όρος **ακρώνυμο**, αν θεωρηθεί –όπως είναι και το πιθανότερο από σημασιολογική άποψη– ότι το α' συνθετικό είναι το ουσιαστικοποιημένο επίθετο **το άκρον** και όχι το επίθετο **άκρος/-α/-ον**. Στην αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει να θεωρηθεί προτιμώμενος ο όρος **ακρώνυμο** και αποδεκτός ο όρος **ακρωνύμιο**. Ωστόσο, στην περίπτωση της διπλοτυπίας **κυριώνυμο/κυριωνύμιο** τα πράγματα δεν είναι τόσο σαφή, καθώς το α' συνθετικό δεν είναι ουσιαστικό, άρα θα έπρεπε να θεωρηθεί προτιμώμενος ο τύπος **κυριώνυμο**, από την άλλη όμως πλευρά δηλώνει είδος ονόματος και είναι αμιγώς ουσιαστικό, που δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως επίθετο (π.χ. ***κυριώνυμος/-η/-ο**), με αποτέλεσμα ο τύπος **κυριωνύμιο** να εντάσσεται καλύτερα στην οικογένεια των λοιπών **-ωνυμίων**. Αν, πάντως, ο κανόνας ήταν αυστηρός, τότε και οι όροι **μητρώνυμο** και **πατρώνυμο** θα έπρεπε να είχαν την –ανύπαρκτη στα λεξικά– μορφή **μητρωνύμιο** και **πατρωνύμιο**. Η καθιερωμένη χρήση δεν μπορεί να παρακαμφθεί σε καμία περίπτωση.

Συμπερασματικά, κατά την επιλογή **προτιμώμενου όρου** και, σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό, κατά τη διαδικασία σχηματισμού **νεοόρου** (νεολογία), οι συγκεκριμένες τάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη συνδυαστικά:

- αν ένας όρος δηλώνει **είδος ονόματος** και έχει ουσιαστικό ως α' συνθετικό, τότε θα πρέπει να προτιμάται το επίθετο **-ώνυμο**, ενώ,
- αν δηλώνει **σχέση μεταξύ ονομάτων** ή άλλων λεξημάτων και έχει ως α' συνθετικό **άλλο μέρος του λόγου**, τότε θα πρέπει να προτιμάται το επίθετο **-ώνυμο**.

Π.Γ.Κ.

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με την Ορολογία (Διαρκής Κατάλογος του «Ο»)

Ο κατάλογος Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται παρακάτω περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί, καθώς και άλλα ορολογικά νέα. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το Infoterm (*Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία*: <http://linux.infoterm.org/>), και από την EAFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net/), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

1. Συνέδριο «The 2nd international conference - Terminology - Heritage and Modernity», 9–10 Μαΐου 2020, Τιφλίδα Γεωργίας (https://ice.ge/of/?page_id=4780)
2. Διεθνής εργομήςυρη IWLTP 2020 (Int. Workshop on Language Technology Platforms), 16 Μαΐου 2020 – Marseille, France – όπου και το συνέδριο LREC 2020 (ιστότοπος: <https://www.european-language-grid.eu/iwltip-2020/>)
3. 7^η Συνάντηση Ελληνόφωνων Μεταφρασεολόγων, διοργάνωση από τον Τομέα Μετάφρασης του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΑΠΘ, σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Μεταφρασεολογίας, 29 και 30 Μαΐου 2020, Θεσσαλονίκη.
4. Ετήσια εβδομαδιαία σύνοδος της επιτροπής ISO/TC 37 “Language and terminology” στην πόλη Bangor (Wales, UK), στις 21–26 Ιουνίου 2020 (<http://isotc372020.bangor.ac.uk/en>)
5. Γενική συνέλευση του Infoterm, στις 23 Ιουνίου 2020, σε σύνδεση με τη σύνοδο της ISO/TC 37.
6. Ακύρωση του Συνεδρίου «*English: The elephant in the room with terminology, translation and interpreting*», στο Πανεπιστήμιο της Bangor, 27 Ιουνίου 2020 (η επίδραση της αγγλικής στις εργασίες της Ορολογίας, της μετάφρασης και της διερμηνείας)
7. Συνέδριο *International Colloquium On Terminology And Semiotics*, 16-17 Ιουλίου 2020, Clermont-Ferrand, Πληροφορίες: anne.collet-parizot@univ-fcomte.fr
8. Διεθνές συνέδριο “Terminology in Science and Technology Development” (TSTD 2020) που διοργανώνεται από το νέο μέλος του Infoterm, το Institute of Language and Literature της Mongolian Academy of Sciences, στο Ulaanbaatar, στις 22–24 Ιουλίου 2020). (<http://inll.ac.mn/?id=641700>)
9. Συνέδριο FedCSIS 2020: 15th Conference on Computer Science and Information Systems (FedCSIS-2020), Sofia, Bulgaria, 6-9 September, 2020 (www.fedcsis.org).
10. Συνέδριο OTTIAQ Congress, 25 September, Montréal Québec ([https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=8149438b3eb88893ce2987&id=a2b79d4798&e=f7b56cb749](https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=a2b79d4798&e=f7b56cb749))
11. Επιγραμμικό συνέδριο Realiter, 1–2 Οκτωβρίου 2020, Bologna, Ιταλία (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=34eef5bf2f&e=f7b56cb749>)
12. 2^ο Διεπιστημονικό συνέδριο για τις εθνικές γλώσσες στην ακαδημαϊκή έρευνα και στην ανώτατη εκπαίδευση (*2nd interdisciplinary conference on National languages in academic research and higher education*) Tallinn, Estonia (8–9 Οκτωβρίου 2020), (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=166ea3b5bc&e=f7b56cb749>)
13. 30^ο Συνέδριο της Ιταλικής Εταιρείας Ορολογίας (Associazione Italiana per la Terminologia, Ass.I.Term), με θέμα “Risorse e strumenti per l’elaborazione e la diffusione della terminologia”, Bolzano, 15-16 Οκτωβρίου 2020 (<mailto:info@assiterm91.it>)
14. Διεθνές συμπόσιο ορολογίας και φρασεολογίας «PhraséoTerm», πανεπιστήμιο Università degli Studi di Verona, στην Βερόνα (Ιταλία), 16–17 Νοεμβρίου 2020 (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=3d859c8bb1&e=f7b56cb749>)
15. «2020-2022 Online Terminology Program». (<https://upf.us9.list-manage.com/track/click?u=0b3ff911702647360fcd6b65cb&id=7d60998e30&e=d07dbf8bf1>) του Ινστιτούτου IULA (Institut de Lingüística Aplicada) υπεύθυνη:

η Teresa Cabré, διευθύντρια του προγράμματος Online Master in Terminology

16. Σύνοδος Κορυφής της EAFT (EAFT Summit 2020), 25–26 Νοεμβρίου 2021, Δουβλίνο (Ιρλανδία), με θέμα «Terminology in Challenging Circumstances» (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=7b44f6bdf2&e=f7b56cb749>)

K.B.

Γλωσσάρια της ΕΛΕΤΟ που αφορούν την πανδημία COVID-19 (Μερικά επιλεγμένα λήμματα)

Έχει αναρτηθεί, στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ, η έκδοση των γλωσσαρίων της ΕΛΕΤΟ που αφορούν την Πανδημία COVID-19 (http://www.eleto.gr/download/Bodies/COVID-19_ELETO-Glossaries.pdf). Η έκδοση αυτή εμπλουτίζεται διαρκώς και σήμερα περιλαμβάνει 615 αγγλοελληνικά λήμματα και τα αντίστροφα τους ελληνοαγγλικά. Εδώ δίνουμε ένα μικρό δείγμα.

Αγγλικός όρος	Ελληνικός όρος
acute respiratory infection	οξεία λοίμωξη του αναπνευστικού
antibody test	δοκιμή αντισωμάτων, δοκιμασία αντισωμάτων, τεστ αντισωμάτων
antiviral drug	αντιικό φάρμακο
asymptomatic case	ασυμπτωματικό κρούσμα
basic reproduction number, R ₀	βασικός αριθμός αναπαραγωγής, R ₀
case	κρούσμα, περιστατικό
community dispersion	διασπορά στην κοινότητα
confirmed case of COVID-19	επιβεβαιωμένο κρούσμα της COVID-19
contact tracing	ιχνηλάτηση επαφών
coronavirus	κορονοϊός, κοροναϊός, κορωνοϊός, κορωνοϊός
COVID-19 pandemic	πανδημία COVID-19
droplet transmission	μετάδοση (μέσω) σταγονιδίων
elbow touch, elbow bump	αγκωνισία
epidemic curve, epi curve	επιδημιακή καμπύλη, επιδημική καμπύλη
epidemic outbreak	έκρηξη επιδημίας, ξέσπασμα επιδημίας
epidemiological load	επιδημιολογικό φορτίο
flatten the curve, plank the curve {Ca}	απλώνω την καμπύλη, οριζοντιώνω την καμπύλη, χαμηλώνω την καμπύλη {Ca}
hand hygiene	υγιεινή των χεριών
healthcare crisis	κρίση υγειονομικής περιθαλψής
healthcare protocol	υγειονομικό πρωτόκολλο
healthcare system	σύστημα υγειονομικής περιθαλψής, σύστημα υγείας
high-risk group	ομάδα υψηλής διακινδύνευσης, ομάδα υψηλού κινδύνου, ευπαθής ομάδα
infection	λοίμωξη
intensive care unit, ICU	μονάδα εντατικής θεραπείας, ΜΕΘ
intubated	διασωληνωμένος, ενσωληνωμένος
lab test	εργαστηριακή δοκιμή, εργαστηριακή δοκιμασία, εργαστηριακό τεστ
lockdown {n.}	γενικό κλείσιμο
pandemic	πανδημία
pandemic epicentre	επίκεντρο πανδημίας
patient zero	ασθενής μηδέν
physical distancing	φυσική αποστασιοποίηση, σωματική αποστασιοποίηση
quarantine {n.}	καραντίνα
respirator	αναπνευστήρας
SARS-CoV-2, severe acute respiratory syndrome coronavirus 2	SARS-CoV-2, κορονοϊός 2 που προξενεί σοβαρό οξύ αναπνευστικό σύνδρομο
social distancing	κοινωνική αποστασιοποίηση
symptom	σύμπτωμα

Αγγλικός όρος	Ελληνικός όρος
symptomatic case	συμπτωματικό κρούσμα
test	δοκιμή, δοκιμασία, τεστ
tracheal intubation	ενδοτραχειακή ενσωλήνωση, ενδοτραχειακή ενσωλήνωση
underlying chronic disease	υποκείμενο χρόνιο νόσημα
viral infection	ιογενής λοίμωξη
viral load	ικό φορτίο

K.B.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

1. EN 'slide' FR 'transparence' GR 'διαφάνεια'

Σε σχετική ηλ-επικοινωνία με την κα Μαρίνα Πανταζίδου (Αναπλ. Καθηγήτρια ΕΜΠ) και τον κ. Δημήτρη Κουτσογιάννη (Καθηγητή ΕΜΠ), συζητήθηκε η έννοια EN 'slide' FR 'transparence' GR 'διαφάνεια' (σε θεματικά πεδία, όπως: εκπαίδευση, συνέδρια, κ.τ.ό.) και αν θα μπορούσε η έννοια αυτή να αποδοθεί με τον όρο **σελίδα**. Η έννοια αυτή είναι παλιά και αντιπροσώπευε διαφανές υλικό (φύλλο) πάνω στο οποίο είχε γραφεί κείμενο ή σχεδιαστεί σχήμα ή εκτυπωθεί εικόνα για να προβληθούν με **προβολέα διαφανειών** (slide projector) ή με **διασκόπιο** (overhead projector, OHP). Οι χρησιμοποιούμενοι όροι ήταν: EN slide FR transparence GR **διαφάνεια**. Τα κείμενα και τα σχέδια γράφονταν με το χέρι ή εκτυπώνονταν σε φωτοτυπικό, για να προβληθούν με **διασκόπιο** (που σημειωτέον ότι κακώς λεγόταν, από κάποιους, **επιδιασκόπιο**).

Στην ηλεκτρονική/ψηφιακή εποχή η έννοια EN 'slide' FR 'transparence' GR 'διαφάνεια' διευρύνθηκε ώστε να καλύπτει κ την προβολή των ίδιων (ή και περισσότερων) πληροφοριών αλλά όχι πλέον από διαφανή φύλλα, αλλά από ηλεκτρονικά αρχεία, μέσω **ηλεκτρονικού προβολέα** (data projector). Έτσι, στο PowerPoint, έχουμε **slides** και όχι **pages** και στα ελληνικά **διαφάνειες** και όχι **σελίδες**. Φυσικά, εάν εκτυπώσουμε το ηλεκτρονικό αρχείο (ή π.χ. το μετατρέψουμε σε pdf) θα έχουμε **σελίδες** που, όμως, ενώ θα είναι ισάριθμες με τις διαφάνειες **δεν είναι ισοδύναμες**. Η κάθε εκτυπωμένη **σελίδα** θα δείχνει την τελική στατική μορφή της **διαφάνειας**. Σήμερα, η **διαφάνεια** μπορεί να περιέχει **κινησιομοίωση** (animation) και πολυμεσικούς συνδέσμους, π.χ. με ηχητικά αρχεία. Όλα αυτά αναδεικνύονται κατά την προβολή της **διαφάνειας**, χάνονται όμως κατά την εκτύπωσή της σε μία **σελίδα**.

2. forum – fora ⇔ φόρο, φόρουμ – φόρα

Το ΓΕΣΥ έχει υιοθετήσει τις αποδόσεις της έννοιας 'forum' που έχουν δεχτεί η ΜΟΤΟ και η TE48/OE1, συλλογικά μέλη της ΕΛΕΤΟ: δηλαδή, ως προτιμώμενο όρο το **φόρο – τα φόρα**, και ως αποδεκτό συνώνυμο: το **φόρουμ – τα φόρα**

Απαράδεκτες για **ελληνικά** κείμενα είναι οι αποδόσεις: **forum, forums, fora** και **φόρουμς**.

forum {pl.: **fora**} ⇔ **φόρο, φόρουμ** {πληθ.: **φόρα**}

3. Κατορθώματα... **μυκήτων**

Ύστερα από ερώτημα του κ. Γ. Πετρίκου (Καθηγητή της Ιατρικής) το ΓΕΣΥ επανέλαβε τις ακόλουθες ισοδυναμίες όρων:

fungal infection, mycosis ⇔ **μυκητική λοίμωξη, μυκητίαση**
antifungal, antimycotic ⇔ **αντιμυκητικός, αντιμυκητιασικός**

4. Όταν η μηχανή... μαθαίνει

Στην ηλεκτρονική επικοινωνία με την Χρυσούλα Δουδουλακάκη (ΕΕ/ΕΑΟ) και συζήτηση για την απόδοση από την Ομάδα ΕΛΟΤ/TE48/OE1 (στο πρότυπο ΕΛΟΤ 996-31):

machine learning ⇔ **μηχανομάθηση**

επισημάνθηκε και η χρήση ως επιθέτου:

machine learning (adj.) ⇔ **μηχανομαθησιακός**

5. Όροι του Ίντερνετ των Πραγμάτων (ΜΟΤΟ)

Το ΓΕΣΥ υιοθέτησε την ομάδα όρων της ΜΟΤΟ που αφορούν το **Ίντερνετ των Πραγμάτων**.

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

Αγγλικός όρος	Ελληνικός όρος
Internet of things, IoT	Ίντερνετ των πραγμάτων (ΙΠ), Διαδίκτυο των πραγμάτων (ΔΠ)
extended coverage in GSM for Internet of things, EC-GSM-IoT	επεκτεταμένη κάλυψη στο GSM για το Ίντερνετ των πραγμάτων
Internet of things application, IoT application	ΙΠ εφαρμογή, ΔΠ εφαρμογή
narrowband Internet of things, NB-IoT	στενοζωνικό Ίντερνετ των πραγμάτων (ΣΙΠ), στενοζωνικό Διαδίκτυο των πραγμάτων (ΣΔΙΠ)
industrial Internet of things, IIoT	βιομηχανικό Ίντερνετ των πραγμάτων (ΒΙΠ), βιομηχανικό Διαδίκτυο των πραγμάτων (ΒΔΠ)
Internet of everything, IoE	Ίντερνετ των πάντων
big data	ογκώδη δεδομένα
gateway	πύλη
event-driven architecture	συμβαντήλατη αρχιτεκτονική
machine to machine, M2M {adj.}	διαμηχανικός
wearable {n.}	φορετό {ουσ.}
nearable {n.}	εγγυέφαφο {ουσ.}
single board computer, SBC	μονόκαρτος υπολογιστής, μονοπλάκετος υπολογιστής
system on a chip, SoC	επιπλίνθιο σύστημα
vehicle to vehicle communication, V2V	διοχηματική επικοινωνία
vehicle to infrastructure, V2I	όχημα προς υποδομή
vehicle to anything, V2X	όχημα προς οτιδήποτε

6. Όροι -angulation και -lateration

Το ΓΕΣΥ υιοθέτησε την ομάδα όρων της ΜΟΤΟ που αφορούν τον προσδιορισμό των συντεταγμένων ενός σημείου πάνω στην επιφάνεια της Γης από μετρήσεις **γωνιών** και **πλευρών** τριγώνων.

Αγγλικός όρος	Ελληνικός όρος
angulation	γωνιασμός
triangulation	τριγωνισμός
lateration	πλευρισμός
lateration principle	αρχή του πλευρισμού
trilateration	τριπλευρισμός
multilateration	πολυπλευρισμός

7. Όροι από το Ελληνικό Δίκτυο Ορολογίας (ΕΔΟ) που εγκρίθηκαν από το ΓΕΣΥ

Μετά την λήξη της συζήτησης του Δελτίου 2019-006 **Functional MoU & Operational MoU** της Βικιομάδας **Δίκαιο**, το ΓΕΣΥ υιοθετεί τις ισοδυναμίες:

memorandum of understanding, MoU	μνημόνιο συμφωνίας, MoU
functional memorandum of understanding	λειτουργικό μνημόνιο συμφωνίας
operational memorandum of understanding	επιχειρησιακό μνημόνιο συμφωνίας
functional MoU & operational MoU	λειτουργικό MoU & επιχειρησιακό MoU

Μετά τη μελέτη της συζήτησης του δελτίου 2020-001 **flush rust** της Βικιομάδας **Τεχνολογία** του ΕΔΟ υιοθετούνται οι αποδόσεις:

flash rusting {process}	ακαριαία σκωρίωση, ακαριαία σκούριασμα {η διεργασία}
flash rust {result}	ακαριαία σκουριά {το αποτέλεσμα}

Μετά τη μελέτη της συζήτησης του δελτίου 2020-001 **non-binary person** της Βικιομάδας **Δίκαιο** του ΕΔΟ υιοθετούνται οι αποδόσεις:

non-binary gender	μη δυαδικό φύλο
non-binary person	άτομο μη δυαδικού φύλου , (κατά συνεκδοχήν) μη δυαδικό άτομο

Το ΓΕΣΥ υιοθετεί την ισοδυναμία του δελτίου **2019-041** της Βικιομάδας **Τεχνολογία**:

data sandbox	δοκιμαστήριο δεδομένων
---------------------	-------------------------------

Το ΓΕΣΥ υιοθετεί την ισοδυναμία του δελτίου **2019-042** της Βικιομάδας **Τεχνολογία**:

container orchestration software	λογισμικό ενορχήστρωσης περιεκτών
---	--

Από τη συζήτηση του δελτίου **2019-044** στη Βικιομάδα **Τεχνολογία** του ΕΔΟ, το ΓΕΣΥ υιοθετεί την ισοδυναμία:

anycast	εγγυεκπομπή
----------------	--------------------

Από τη συζήτηση του δελτίου **2020-002** στη Βικιομάδα **Τεχνολογία** του ΕΔΟ, το ΓΕΣΥ υιοθετεί τις ακόλουθες ισοδυναμίες που εναρμονίζονται με τις ως τώρα επιλογές της ΜΟΤΟ.

cloud	νέφος
fog	ομίχλη
edge	παρυφή
cloud computing	νεφούπολογιστική
fog computing	ομίχλουπολογιστική
edge computing	παρυφούπολογιστική

Από τη συζήτηση του δελτίου **2020-003** στη Βικιομάδα **Τεχνολογία** του ΕΔΟ, το ΓΕΣΥ υιοθετεί:

containerise	περιεκτίζω
containerisation	περιεκτισμός

Από τη συζήτηση του δελτίου **2020-002** της Βικιομάδας **Δίκαιο** του ΕΔΟ, το ΓΕΣΥ υιοθετεί:

microlearning	μικρομάθηση	γαλλ. micro apprentissage
nanolearning	νανομάθηση	γαλλ. nano apprentissage

Το ΓΕΣΥ υιοθετεί τις ισοδυναμίες (Βικιομάδα **Τεχνολογία**):

federate (adj.)	ομόσπονδος
federate (v.)	ομοσπονδοποιώ
federated (pp.)	ομοσπονδοποιημένος
federated architecture	ομοσπονδοποιημένη αρχιτεκτονική
cloud federation	νεφική ομοσπονδία, ομοσπονδία νεφών

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
 Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντής, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ
 Συντάκτες κειμένων φύλλου: Παναγιώτης Γ. Κριμπάς, Κώστας Βαλεοντής
 Εκδοτική Ομάδα: Κώστας Βαλεοντής, Θεόφιλος Βαμβάκος, Γιώργος Τσιάμας, Μιχάλης Καραμιχάλης, Τάνια Βαλεοντή
 Τηλέφωνα: 6974321009, 210-8662069
 ΗΛ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr
 Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριάς τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας περιλαμβάνεται στους συντάκτες του εκάστοτε φύλλου.

Τα θέματα των άρθρων της «ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΣΥ» έχουν συζητηθεί στο ΓΕΣΥ και η δημοσίευση γίνεται ύστερα από απόφασή του.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή κειμένων του «Ο» με την υποχρέωση αφενός να αναφέρεται η πηγή των κειμένων και αφετέρου, προκειμένου περί ολόκληρων άρθρων, να εξασφαλισθούν αυτά να διατίθενται δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς καμιά δέσμευση· σε αντίθετη περίπτωση χρειάζεται άδεια της ΕΛΕΤΟ.